

Regionalizam i separatizam u Nigeriji

Krznarić, Borna

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:835374>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-22**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno – matematički fakultet
Geografski odsjek

Borna Krznarić

Regionalizam i separatizam u Nigeriji

Prvostupnički rad

Mentor: prof.dr.sc. Borna Fuerst – Bjeliš

Ocjena:

Potpis:

Zagreb, 2023.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište u Zagrebu

Prvostupnički rad

Prirodoslovno-matematički fakultet

Geografski odsjek

Regionalizam i separatizam u Nigeriji

Borna Krznarić

Sažetak: U ovom radu istražit će se regionalizam i separatistički pokreti u Nigeriji. Nigerija je izabrana zbog aktualnih društveno-političkih procesa i izraženih separatističkih težnji pojedinih regija. Kontekst razvoja regionalizma i pojave separatističkih pokreta će se objasniti kroz historijsko geografski razvoj, današnje državno uređenje i ekonomsku pozadinu, kao glavnih razloga zbog kojih se pojedine regije žele odvojiti. Posebno će se istražiti s 4 regije u Nigeriji koje se žele odvojiti od matice, najpoznatiji i najveći separatistički pokreti u tim regijama. Prikaz i analiza regionalizma i separatizma u Nigeriji temeljit će se na proučavanju postojeće znanstvene literature i potporne dostupne dokumentacije.

21 stranica, 9 grafičkih priloga, 0 tablica, 19 bibliografskih referenci, izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: Nigerija, separatizam, regionalizam

Voditelj: prof. dr. sc. Borna Fuerst – Bjeliš

Tema prihvaćena: 9.2.2023.

Datum obrane: 21.9.2023.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Sveučilišta u Zagrebu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Trg Marka Marulića 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb

Undergraduate Thesis

Faculty of Science

Department of Geography

Regionalism and separatism in Nigeria

Borna Krznarić

Abstract: In this paper, regionalism and separatist movements will be explored in Nigeria. Nigeria was chosen because of current socio-political processes and expressed separatist aspirations of individual regions. Context of the development of regionalism and phenomena separatist movements will be explained through historiographical development, today's state landscaping and economic background, as the main reasons why individual regions want it separate. It will be especially explored with 4 regions in Nigeria that want to separate from the rest, the most famous and largest separatist movements in these regions. Demonstration and analysis of regionalism and separatism in Nigeria will be based on the study of existing scientific literature and supporting available documentation.

21 pages, 9 figures, 0 tables, 19 references, original in Croatian

Keywords: Nigeria, separatism, regionalism

Supervisor: Borna Fuerst – Bjeliš, PhD, Full professor tenure

Undergraduate Thesis title accepted: 9.2.2023.

Undergraduate Thesis defense:

Thesis deposited in Central Geographic Library, University of Zagreb Faculty of Science,

Trg Marka Marulića 19, Zagreb, Croatia.

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Cilj i metodologija istraživanja	3
2. REGIONALIZAM U NIGERIJU	4
3. SJEVER NIGERIJE	6
3.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u Sjevernoj Nigeriji	6
3.2. Boko Haram	8
4. JUGOISTOK NIGERIJE	10
4.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u Jugoistočnoj Nigeriji - Biafra	10
4.2. Pokret <i>Indigenous people of Biafra</i> (IPOB)	11
5. JUGOZAPAD NIGERIJE	13
5.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u Jugozapadnoj Nigeriji	13
5.2. Pokret <i>The Oduduwa Republic</i>	14
6. JUG NIGERIJE	16
6.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u regiji Delta Niger	16
6.2. Pokret <i>The movement for the emancipation of the Niger Delta</i>	17
7. ZAKLJUČAK	19
8. POPIS LITERATURE I IZVORA	20
8.1. Popis literature	20
8.2. Popis izvora	22

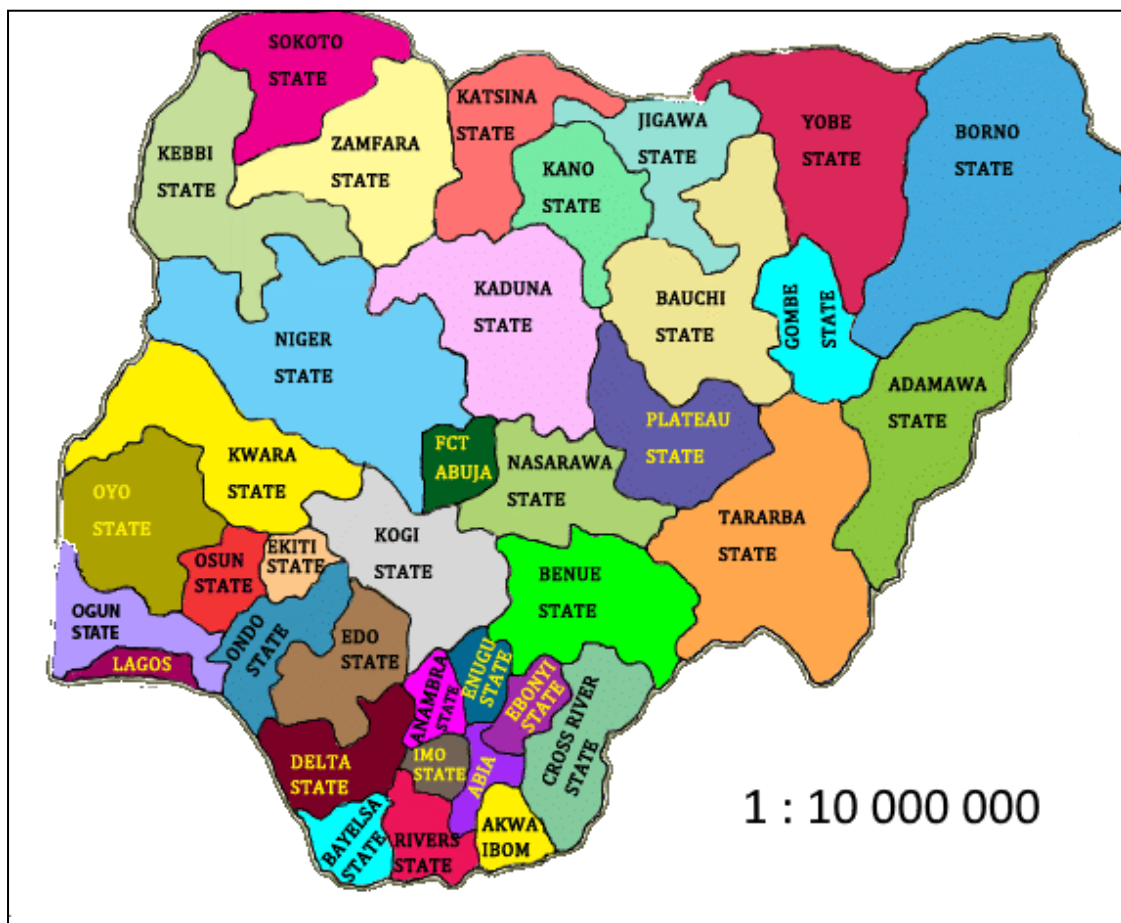
1. UVOD

Pitanje nigerijske nacije i percipirane razlike između različitih dijelova njezina teritorija proizlaze iz povijesnih, geografskih, ekonomskih, jezičnih, političkih i društvenih čimbenika. Sve do britanske kolonizacije na području današnje Nigerije postojalo je mnoštvo kraljevstva koje su se jedna od drugih razlikovala po etničkoj pripadnosti, jeziku, kulturi i naravno religiji. Prije dolaska britanske kolonijalne vladavine 1861. koja se protezala preko golemog teritorija koji se danas naziva Nigerija, nije postojao niti jedan politički entitet pod nazivom "Nigerija". Britanci su odlučili taj teritorij, promiješan s preko više od 250 naroda podijeliti na kolonije Sjevernu i Južnu Nigeriju. Godine 1914. Britanci odlučuju spojiti te dvije kolonije kako bi preusmjerili sredstva s bogatijeg juga na manje prosperitetni sjever i tako smanjili fiskalnu ovisnost sjeverne kolonije o bespovratnim sredstvima iz Ujedinjenog Kraljevstva (Adangor, 2017). Dekolonizacijom šezdesetih godina 20. stoljeća Nigerija postaje samostalna republika ali sve do 1999. podliježe državnim udarima i vojnoj vlasti. Godine 1999. uspostavljena je Četvrta Republika koja je i dalje aktualna. Tako da je sada Nigerija, prikazana na sl.1., dom za oko 170 milijuna ljudi, s više od 250 etničkih skupina. Tri glavne etničke skupine dominiraju politikom zemlje: Hausa i Fulani na sjeveru, Igbo na jugoistoku i Yoruba na jugozapadu. Etnička konfiguracija Nigerijaca dodatno je zakomplicirana njihovim religijskim identitetom. Sjever je uglavnom pod dominacijom muslimana, s mnogim kršćanskim manjinskim skupinama, dok je jug naseljen kršćanima, s brojnim muslimanskim skupinama, kao i područjima animista (Maiangwa, 2022). Nijedna od većih etničkih skupina nije zadovoljna postojećom konstrukcijom Nigerije kao federativne republike koja se sastoji od 36 saveznih država kao što vidimo na sl.2. Svaka od tih etničkih skupina u manjoj ili većoj mjeri zagovarasecesionističke težnje.

Sl.1. Položaj Nigerije u Africi

Izvor: University of Illinois Urbana-Champaign, 2009.

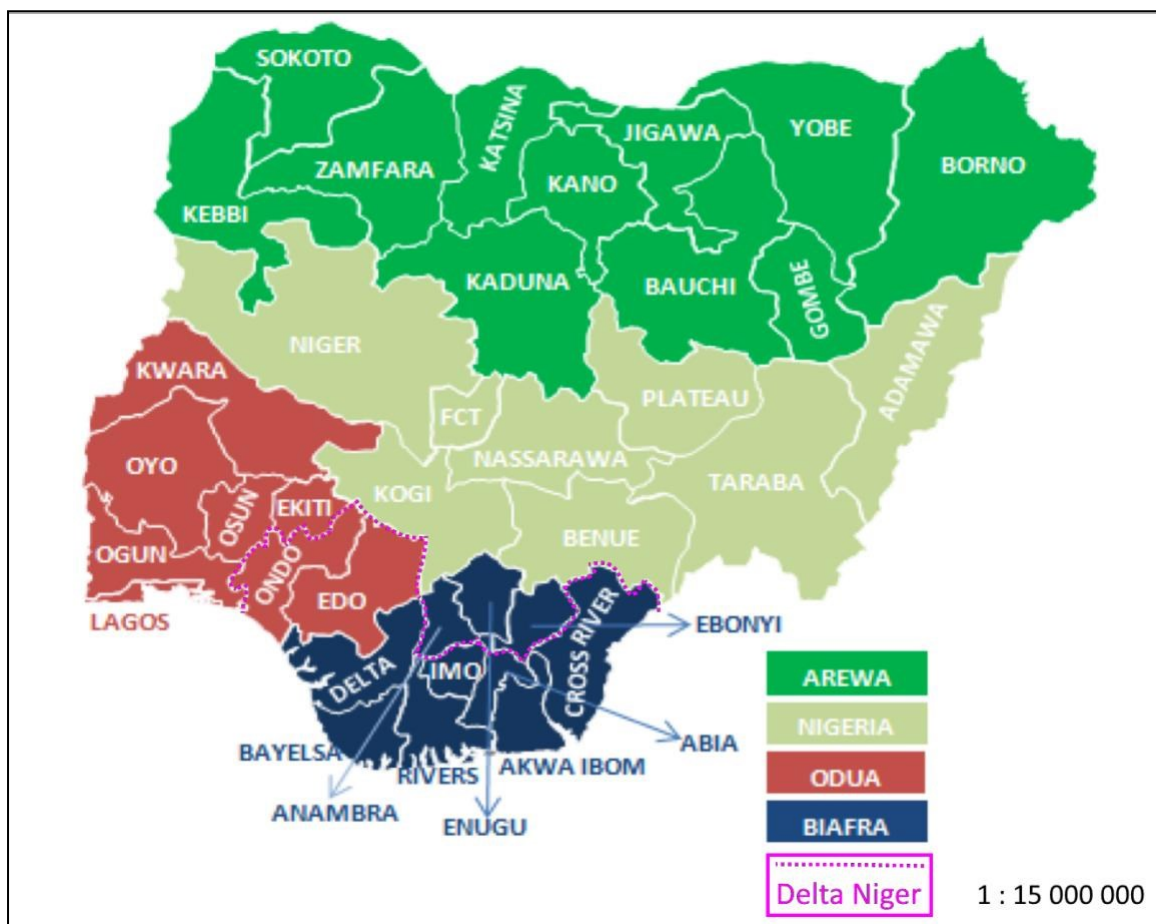

Sl. 2. Nigerijske savezne države

Izvor: Igbinovia, 2014.

1.1. Cilj i metodologija istraživanja

Cilj ovog rada jest analizirati historijskogeografsku pozadinu i otkriti koji su društveno-geografski razlozi nastanka separatističkih pokreta u četiri regije Nigerije koje su prikazane na sl.3. Područje istraživanja obuhvaća sjever, jugoistok, jugozapad i jug Nigerije. Svaka od tih regija ima svoj lokalni naziv za svoje područje pa se tako sjever naziva Arewa, jugozapad Odua, a jugoistok Biafra. Analizirat će se i separatistički pokret u regiji Delta Niger.

Sl. 3. Podjela Nigerije na 4 regije sa izraženim separatističkim težnjama određenih skupina

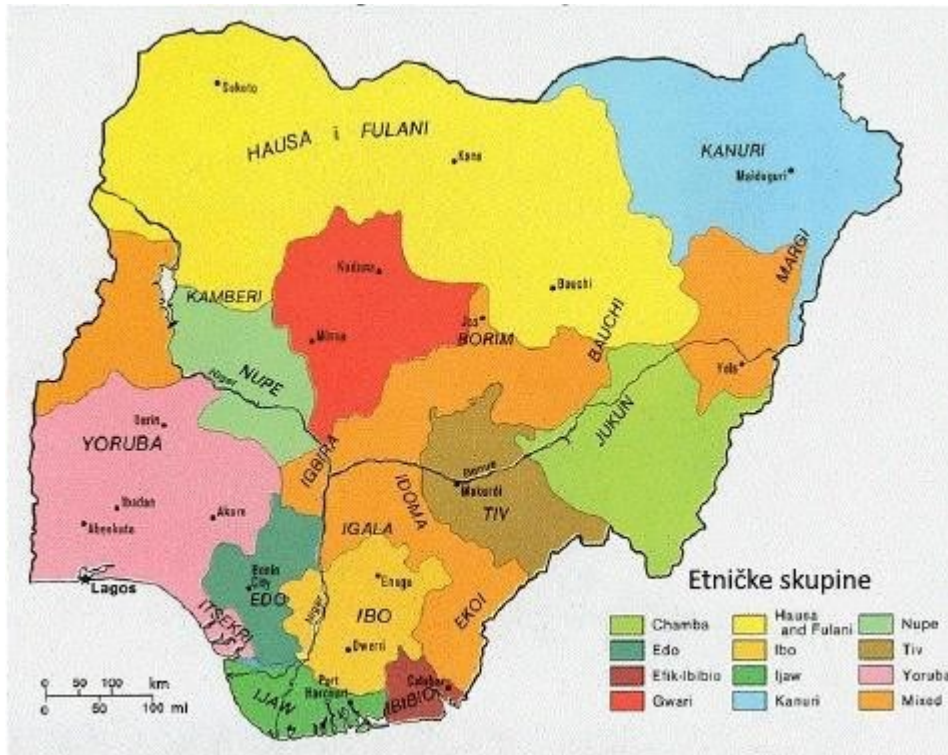
Izvor: Chinedum, 2017.

2. REGIONALIZAM U NIGERIJU

Regionalizam se često javlja kao prirodan zahtjev za većom autonomijom i pravima određene regije unutar države. On je često povezan s pojmom regionalnog identiteta, što označava identifikaciju ljudi s tom regijom. Regionalizam u Nigeriji povezan je s vjerskim i narodnosnim sastavom stanovništva i u zadnje vrijeme ima sve veći značaj što dovodi do jačanja regionalnih identiteta, a slabljenja kolektivnog nacionalnog nigerijskog identiteta. U ekstremnim oblicima regionalizam može voditi u separatizam. Separatizam označava najvišu razinu regionalističkih zahtjeva odnosno odcjepljenje dijela teritorija određene države ili priključenje nekoj postojećoj državnoj cjelini (Maldini, 2014, Hemar, 2020). On ne mora nužno biti nasilan, Kada se mirno implementira i provede vodi do rađanja novih nacija što se dogodilo u Sudanu 2011. kada je nastala država Južni Sudan (Okon, 2022). Jedna od država s najviše separatističkih pokreta uopće jest Nigerija.

Nigerija je oduvijek bila u svim svojim sferama duboko podijeljena država, a to se još više naglasilo prilikom britanskog koloniziranja tijekom kojega se nije vodilo računa o postojećim granicama među etničkim skupinama. Etničke skupine Nigerije, prikazane na sl.4., razlikuju se povijesno, kulturno, jezično i ekonomski. Ijaw (Izon), Ogoni, Kalabari, Andoni, Ikwerre, Ibibio i Efik iz Južne Nigerije razlikuju se od Hausa/Fulani/Kanurija iz Sjeverne Nigerije po jeziku, društvenim praksama, kulturnim uvjerenjima i religiji. Tradicionalni politički sustav u Izon, Kalabari, Andoni, Okrika, Ogoni i Ikwerre u regiji delte Nigera u južnoj Nigeriji, koji je tipično federalan, radikalno se razlikuje od tradicionalnog rodbinskog sustava Igboa i visoko centraliziranih sustava u Hausa/Fulanimi i Yoruba (Adangor, 2017).

Najveći problemi Nigerije jesu nejednakost njenih građana i rasprostranjena korupcija. Prisutna je podjela na bogat, kršćanski jug i siromašan, muslimanski sjever, iako postoje iznimke. To je jedna od glavnih podjela u državi koja obiluje narodima i jezicima koji su kroz povijest lišeni svojih prirodnih granica i prilikom vladavine Ujedinjenog Kraljevstva uklopljeni u koloniju Nigeriju. Iz te povijesne nepravde ali i različitih jezika, kulture, vjere, nejednake gospodarske razvijenosti razvijaju se nacionalističke i separatističke težnje u Nigeriji.

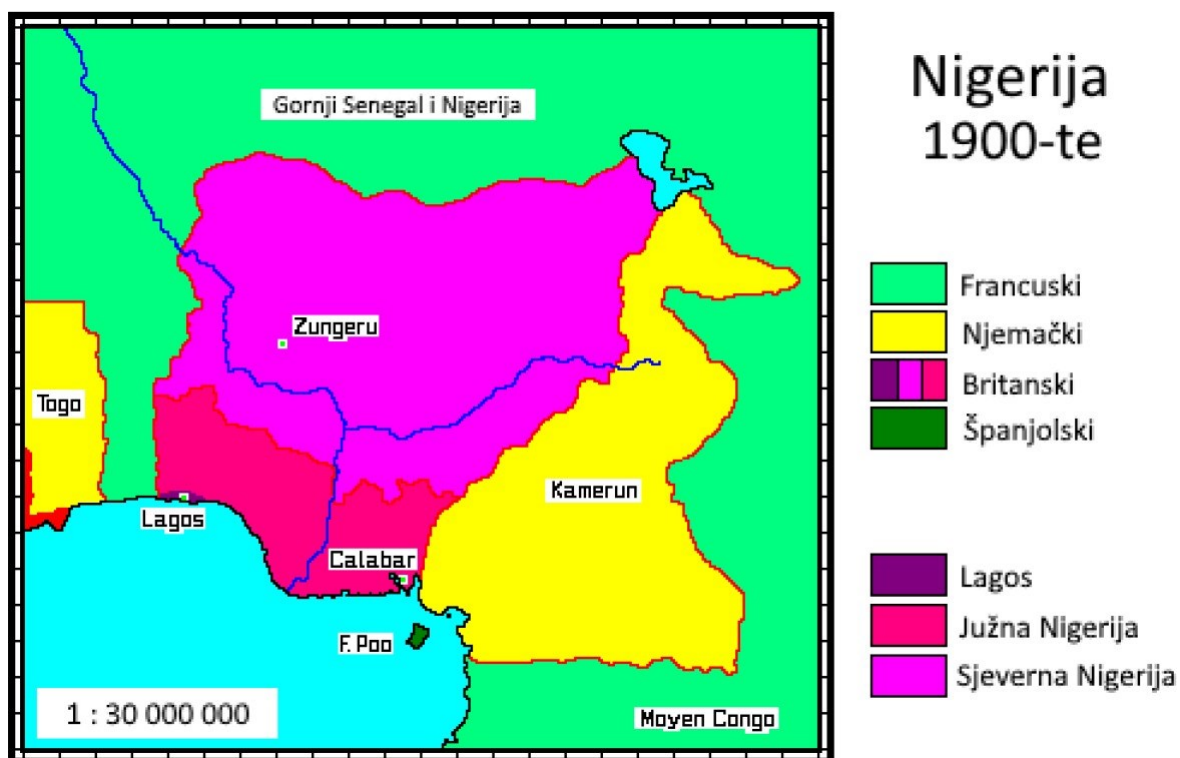
Sl. 4. Etničke skupine u Nigeriji

Izvor: Bakare, 2015.

3. SJEVER NIGERIJE

3.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u Sjevernoj Nigeriji

Povijesni kontekst pojma „Arewa“ odnosi se na period britanskog kolonijalizma u Nigeriji. Na sl.5. vidimo kako su Britanci administrativno podijelili Nigeriju na Sjevernu i Južnu što je do danas ostavilo trajan utjecaj na političku i socijalnu strukturu države. Sjeverna Nigerija, poznata kao „Arewa“ bila je odvojena od Južne Nigerije od 1900. do 1914. kada su obje regije spojene u jednu koloniju po britanskom upravom. Unatoč tom formalnom ujedinjenju ostale su razlike između sjevera i juga prvenstveno u religiji, politici, kulturi i obrazovanju. Sjeverna Nigerija bila je pretežito muslimanska, s jačim utjecajem tradicionalnih emirata dok je Južna Nigerija bila više kršćanska i etnički raznolika. Sjeverna Nigerija bila je najveći teritorij i najveća britanska kolonija u Zapadnoj Africi prije ujedinjenja 1914. godine. Te je godine britanski kolonijalni guverner u Nigeriji Sir Frederick Lord Lugard odlučio spojiti južni i sjeverni protektorat i proglasiti ih kolonijom Nigerija (Sambo i dr., 2021).

Sl. 5. Nigerija 1900. godine tijekom britanske vladavine

Izvor: World History at KMLA, 2007.

Islam je došao na područje sjevera Nigerije oko 10.stoljeća. Kontakt s arapskim trgovcima iz Sjeverne Afrike u trgovačkoj vezi otvorio je put prihvaćanju islama u Bornu i Hausalandu. Kraljevi, njihovi dvorjani i njihovi podanici prihvatili su islam u velikom broju što je postupno pretvorilo islam u službenu religiju mnogih palača u Hausalandu. Islam se prakticirao ali je bio ograničen do određene mjere u smislu prakse i duhovnosti dok su se istovremeno štovala lokalna animalistička bića (Sambo, 2021). Kao rezultat propadanja prakticiranja islama u Hausalandu, pojavio se reformistički pokret u 19. stoljeću pod upravom šeika Usmana Dana Fodija. Upravo tijekom te reforme stiže britanska kolonijalna vlast u Hausaland te dolazi do snažnog otpora Sokoto kalifata koji je prikazan na sl.6. zbog percipiranih negativnih implikacija kolonijalizma. Britanski su kolonizatori suzbijali ovaj otpor sve do 1902. godine, kada je posljednji pokret otpora pod vodstvom Attahira II savladala Zapadnoafrička pogranična snaga (WAFF) - britanska kraljevska kolonijalna vojska osnovana za osvajanje zapadnoafričkog teritorija. Vlast kalifata je zaustavljena, a na njenom mjestu uvedena je britanska kolonijalna vlast koja je smanjila ovlasti emira i islamskog prava i uvela britanske zakone (Vaughan, 2017).

Sl. 6. Sfere utjecaja nekadašnjih Sokoto i Bornu kalifata prikazane na području današnje Nigerije sa 36 saveznih država

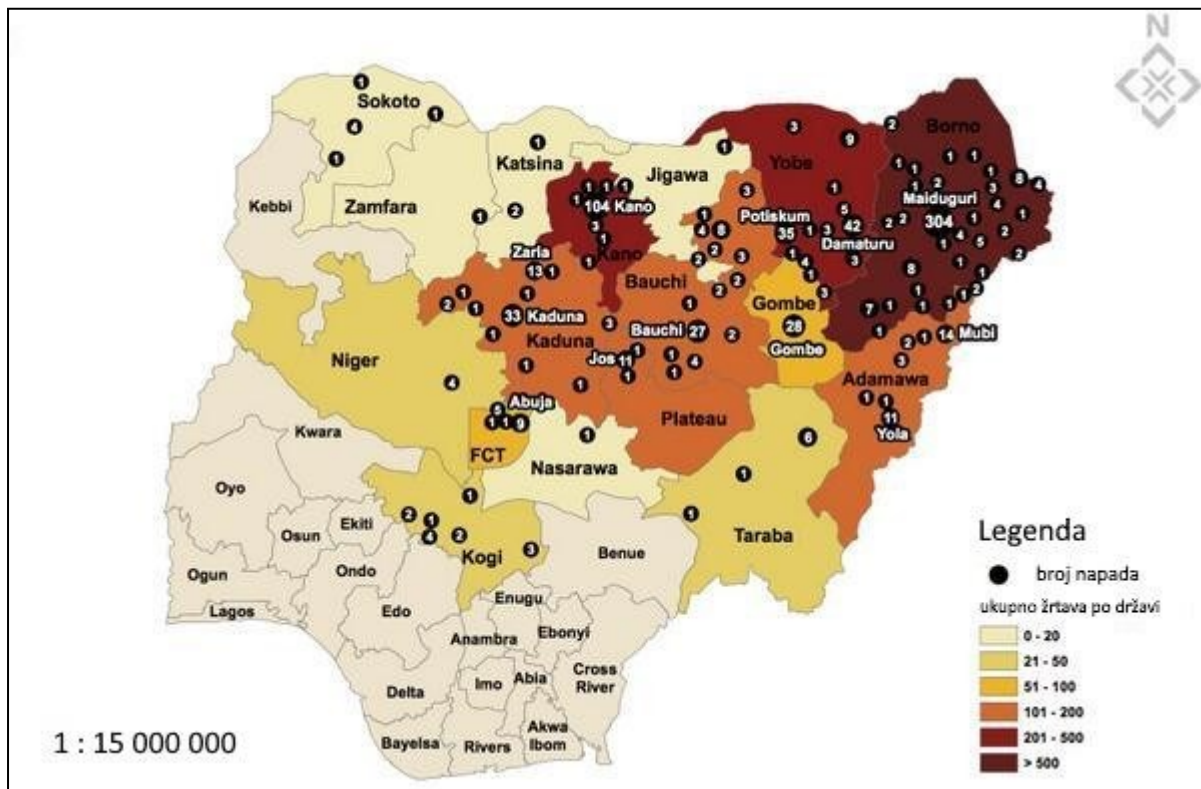
Izvor: Ejiogu, 2019.

Britanci su u Nigeriji vodili politiku „podijeli pa zavladaaj“ tako što su osmišljavali politike koje su dijelile i povećavale jaz između dva bloka Nigerije. Sjever je bio zabrinut zbog ekonomskog i obrazovnog napretka koji je Jug postigao, a za kojeg se bojao da će biti korišten kako bi se nad njim dominiralo u unitarnoj državi. Trenutačno Sjever nema razloga za strah od dominacije jer sve glavne sigurnosne agencije u državi vode službenici iz sjevernih saveznih država (Adangor, 2017).

3.2. Boko Haram

Boko Haram jest sunitska muslimanska sekta osnovana 2002. godine čiji je cilj borba protiv zapadnog obrazovanja i stvaranje islamske države u Nigeriji. Poznati su po svojim terorističkim napadima kao i otmicama djevojčica iz škola. Unatoč zločinima Boko Haram imao je fanatičnu potporu svojih sljedbenika koji su uglavnom potjecali iz siromašnih i potlačenih dijelova društva koji su bili razočarani nigerijskom vladom. Proglašenje Islamskog kalifata 2014.godine od strane Abubakara Shekua označilo je vrhunac pobune na sjeveroistoku koju prevodi Boko Haram. Ta teroristička grupa želi uspostaviti entitet u kojima bi se njihova uvjerenja prakticirala bez uplitanja od strane nigerijske države. Grupa je nadahnuta ISIL-om i nada se replicirati ga u Nigeriji uz potporu sličnih terorističkih grupa iz drugih dijelova svijeta. Na sl.7. možemo vidjeti da je nasilje Boko Harama odnijelo živote više od 40 tisuća ljudi, a odgovorni su i za napad na zgradu UN-a što je bio njihov prvi napad na strani cilj. Zbog tog nasilja i napada Boko Haram nema podršku stanovnika sjevera makar je većina stanovnika sjevera muslimanske vjeroispovijesti (De Guzman, 2023). Vlada Nigerije pokušala je pregovarati s Boko Haramom pokušavajući im dati amnestiju ako se razoružaju ali militanti su prijedlog odbili i nastavili s napadima. Veličina utjecaja Boko Harama u sjeveroistočnoj Nigeriji proizlazi iz loših društvenih i ekonomskih problema u regiji koji tjera muslimane u sjeveroistočnoj Nigeriji da se pridruže redovima Boko Harama. Nedostatak odgovarajućeg obrazovanja također je jedan od ključnih čimbenika u raširenoj radikalizaciji osiromašenih muslimana u sjevernoj Nigeriji. Nedostatak obrazovanja pruža temelje za Boko Haram u širenju njegovih radikalnih doktrina. Zbog nedostatka obrazovanja i kritičkog razmišljanja siromaštvom pogođeno stanovništvo u sjevernoj Nigeriji nema sposobnost

razlikovati prave vjerske propovijedi od lažnog tumačenja islama koje se pripisuje Boko Haramu (Sjahputra, Tisso, 2021).

Sl. 7. Broj napada i žrtava po saveznm državama Nigerije od 2009. godine do 2014. počinjenih od strane terorističke skupine Boko Haram

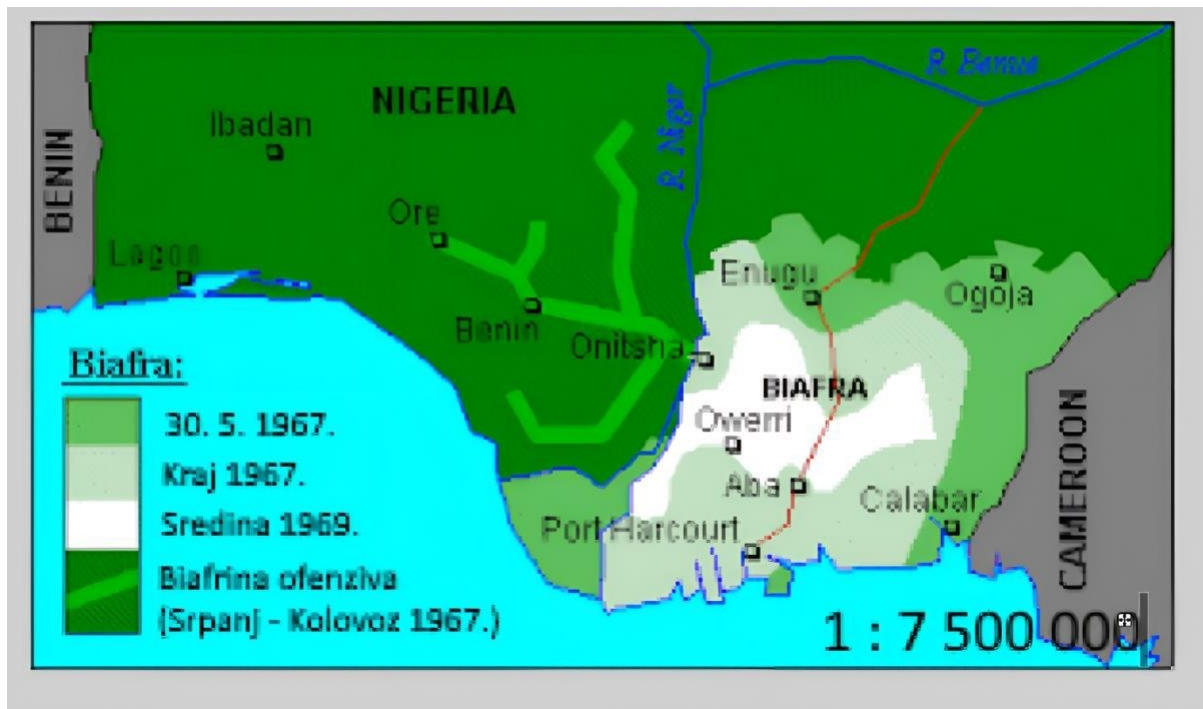
Izvor: Vox, 2014.

4. JUGOISTOK NIGERIJE

4.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u Jugoistočnoj Nigeriji - Biafra

Najbrojniji narod jugoistočne Nigerije jest Igbo narod koji se od Yoruba iz jugozapadne Nigerije, s kojima dijele južni pojas države razlikuje u smislu povijesnog podrijetla, jezika, običaja i temperamenta. Iste razlike su prisutne i između Igbo naroda i sjevernih naroda poput Hausa, Fulanija i Kanurija. Sve te razlike dodatno je zakomplicirala religija pa je tako na sjeveru oko 70 % stanovništva muslimansko, dok je na jugoistoku oko 90 posto kršćana i 10 posto animista (Adangor, 2017).

Biafra je nekadašnja samoproglašena republika u jugoistočnom dijelu Nigerije između rijeke Niger, morske obale i granice s Kamerunom. Sukob za njenu samostalnost započeo je nakon državnog udara u siječnju 1966. godine, kada su vojnici Igbo i Yoruba podrijetla ubili vodeće političare sa sjevera, uključujući premijera Sir Abudakara Tafawa Balewu koji su pripadali Hausa i Fulani skupinama. Nigerija se počela transformirati iz federalističke u unitarnu državu, što je od strane sjevernjaka, većinski muslimana, protumačeno kao Igbo plan za dominaciju državom. U srpnju 1966.godine dolazi do puča prilikom kojeg su ubijeni vođe siječanjskog puča koje su većinom bili iz Igbo naroda. Nakon tog puča, guverner Istočne regije, pukovnik Odumegwu Ojukwu, zatražio je konfederalni sustav vlade, koji je trebao Igboima dati značajnu razinu autonomije i samoodređenje unutar Nigerije. U Aburi u Gani sklopljen je mirovni sporazum koji je tumačen različito od obje strane. Ukinute su regionalne strukture koje su zamijenjene saveznom strukturom koja se sastojala od 12 saveznih država. Zbog toga su stvaranje Istočno-Centralne, Jugoistočne i Rivers države, koja obuhvaća veći dio nigerijskog naftnog bogatstva iz bivše Istočne Regije, zajedno s ubojstvima stanovnika istoka u Sjevernoj Nigeriji, postali neposredni uzrok pokušaja secesije Istočne Nigerije tj. Biafre (Maiangwa, 2022). Rat koji je uslijedio, a čije kretanje je prikazano na sl.8. smatra se jednim od najkrvoločnijih ratova od završetka Drugog svjetskog rata te je bio među prvim vojnim sukobima (uz Vijetnamski rat) o kojem su masovni mediji globalno izvještavali. Tijekom sukoba izbila je humanitarna kriza ogromnih razmjera, uz poginule u oružanim borbama (50 do 100 tisuća), od gladi je umrlo gotovo milijun ljudi, a prema nekim izvorima i do dva milijuna što je izazvalo i optužbe da je Nigerija planskom blokadom Biafre vodila politiku izgladnjivanja i posljedično uništenja Igbo naroda (Hrvatska enciklopedija, n.d.).

Sl. 8. Teritorij Biafre u građanskom ratu od 1967. do 1970. godine

Izvor: Heaslip, 2014.

Nakon rata pobjednički general Yakubu Gowon izjavio je da će politike pomirenja nakon rata biti vođene idejom "Bez pobjednika, bez poraženih" i jamčena je amnestija i jednako postupanje prema svim narodima u Nigeriji. Unatoč tome Igbo narod i dalje se osjećao marginaliziran jednako kao što je i dalje osjećao posljedice ratnih trauma (Maingwa, 2022).

4.2. Pokret *Indigenous people of Biafra* (IPOB)

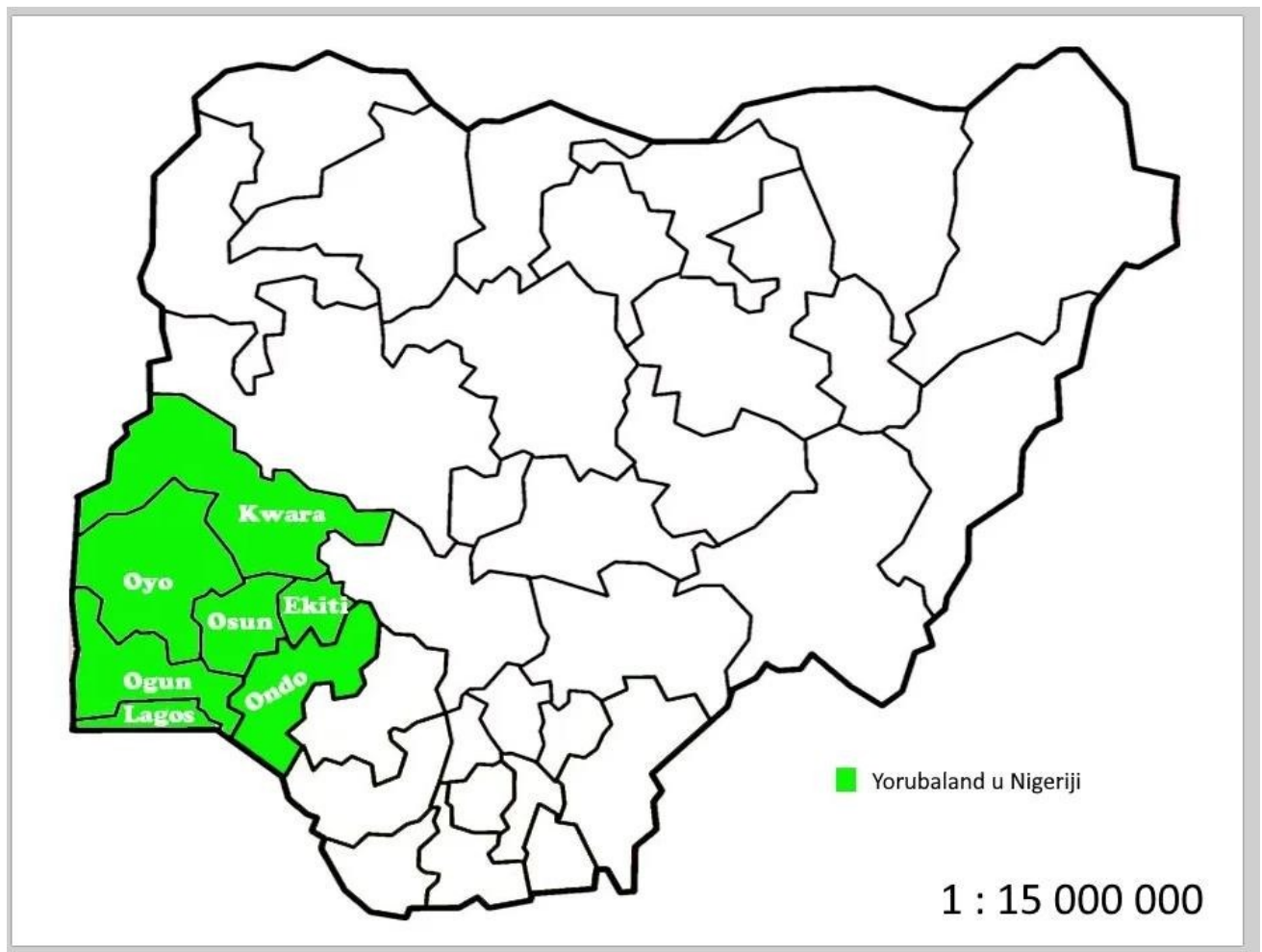
Ponovna pojava Biafranskog separatističkog pokreta 1999. godine predstavlja reakciju na nedorečenu provedbu inicijative za izgradnju mira nakon rata od strane nigerijske države. Stoga ne čudi što nezadovoljstva koja su dovela do izbijanja rata, ona koja su proizašla iz načina na koji je rat vođen i načina na koji je provedeno preseljenje nakon rata, nisu samo stvorila osjećaj kolektivne patnje među Igbima već su i potaknula i oplodila osnivanje neo-Biafranskih separatističkih pokreta u Nigeriji (Nwangwu, 2022). Još jedan razlog za javljanje separatističkih težnji jest osjećaj marginalizacije i isključenosti u vlasti. Unatoč tome što je Igbo narod jedan od 3 najveća u Nigeriji i opća je percepcija da zbog toga imaju povoljan

položaj činjenica je da od Građanskog rata nijedan predsjednik nije bio iz Igbo naroda. Upravo to isključenje od najvišeg položaja vlasti uzrok je trenutne agitacije koju predvodi Nnamdi Kanu (Okon, 2022). On je osnivač najpoznatijeg separatističkog pokreta na jugoistoku Nigerije pod nazivom Indigenous People of Biafra (IPOB) koja se obraća izravno otuđenoj nižoj klasi uglavnom Igbo porijekla putem svojih digitalnih postaja od kojih je najpopularniji internetski Radio Biafra. Za razliku od konzervativnih Igbo nacionalista koji favoriziraju dijalog i diplomaciju, IPOB predstavlja krilo poslijeratnog Igbo nacionalizma koje promiče secesionizam. IPOB je osnovan kao nenasilna skupina i glavne metode borbe protiv vlasti bile su građanski neposluh i bojkotiranje izbora. Nigerijska vlada zabrinuta sve većom popularnošću pokreta počinje represiju koja se sastojala od otmica, mučenja, ubojstava i nastanaka. Vojska je 2017. zabranila djelovanje IPOB i stavila ga na popis terorističkih organizacija dok su napadi naoružanih razbojnika većinom Fulanskog podrijetla prolazili nekažnjeno. Godine 2020. IPOB formira Istočnu sigurnosnu mrežu (ESN), svoju paravojnu organizaciju, prelazeći s nenasilne na oružanu borbu protiv onoga što percipiraju kao opresivnu nigerijsku državu sa zadatkom obrane naftom bogate jugoistočne regije od upada naoružanih stočara Fulani koje optužuju za ispašu na njihovim poljoprivrednim zemljištima i zločinima nauštrb lokalnog stanovništva. (Nwangwu, 2022).

5. JUGOZAPAD NIGERIJE

5.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u Jugozapadnoj Nigeriji

Jugozapad Nigerije, prikazan na sl.9., većinski nastanjuje narod Yoruba koji čini 22 posto ukupne populacije Nigerije. Stanovništvo je ravnomjerno podijeljeno između dviju religija, islama i kršćanstva (Adangor, 2022). Kod Yoruba, secesionistički žar nastaje nakon poništenja izbora održanih 12.lipnja 1993. na kojima je pobijedio musliman iz naroda Yoruba Moshood Abiola, te traje sve do 1999.godine kada je inaugurirana Četvrta Republika. Trenutačna agitacija za osamostaljenjem temelji se na lošem upravljanju sigurnošću na jugozapadu gdje banditi napadaju stanovništvo. Većina bandita su nomadi, pripadnici naroda Fulani i mnogi od njih nemaju svoj teritorij u državi. Administracija predsjednika Buharija pokušala je stvoriti stočne kolonije diljem jugozapada ali je taj pokušaj zaustavljen jer sjedilačke zajednice to vide kao plan za otimanje zemlje i islamizaciju njihovih područja budući da su Fulani muslimani, a Yorube kršćani i animisti. Aktivnosti Miyetti Allah Cattle Breeders Association of Nigeria (MACBAN), krovne organizacije Fulani naroda u obrani bandita i njihovih zločina povećavaju sumnju da je razbojništvo diljem jugozapada cilj Fulanija da dominiraju i koloniziraju Yorube. Yoruba narod vjeruje u tu teoriju budući da federalna vlada na čelu s predsjednikom Buharijem, iz naroda Fulani, ne čini gotovo ništa da zaustavi napade bandita u regiji ali i u ostatku države (Okon, 2022).

Sl. 9. Savezne države u Nigeriji u kojima je većinski narod Yoruba

Izvor: Stephens, 2019.

5.2. Pokret *The Oduduwa Republic*

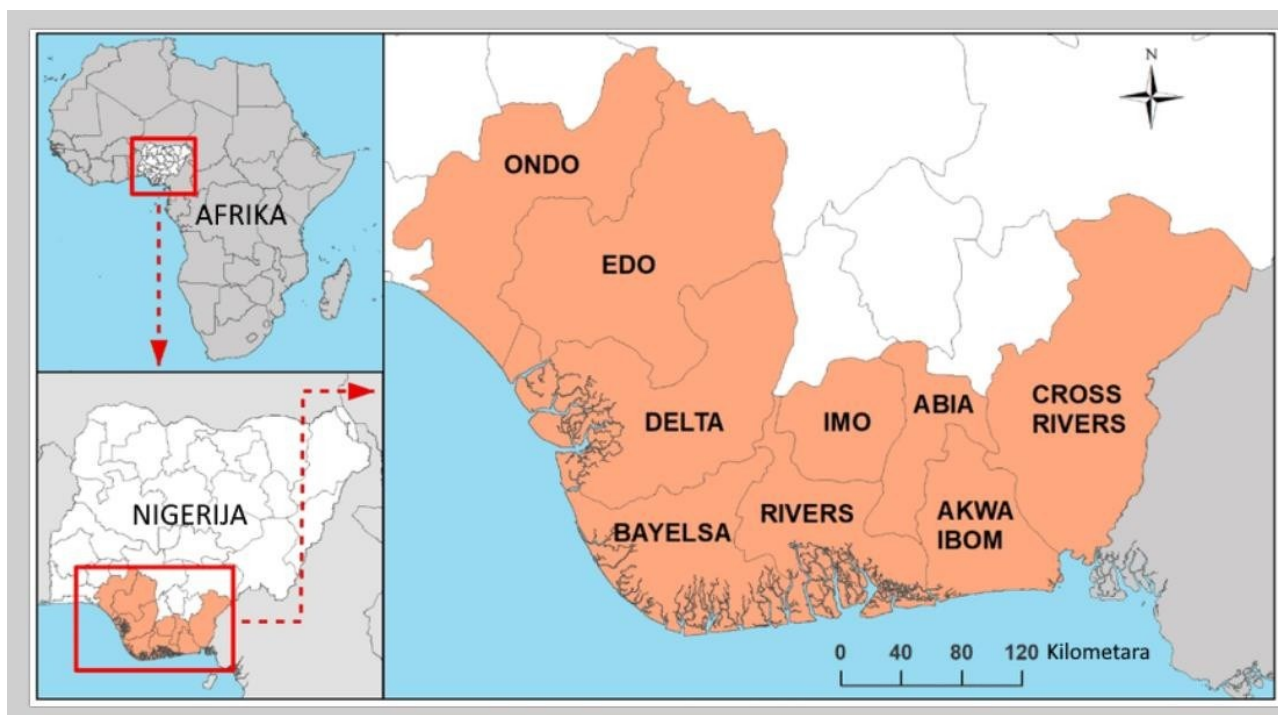
Separatističke skupine Yorube pozivale su na stvaranje neovisne države poznate kao Republika Oduduwa još od šezdesetih godina 20.stoljeća..Ravnatelj jedne škole pokrenuo je samostalnu kampanju za odvajanje Yorubalanda, područja naseljenog Yoruba narodom na jugozapadu Nigerije. Svoju tvrdnju je argumentirao riječima da ako se Pakistan može odvojiti od Indije onda se i Yorubaland može odvojiti od Nigerije. Republika bi uključivala jugozapadne dijelove zemlje, uključujući gospodarsku prijestolnicu Nigerije, Lagos (Aniobi, 2021). Yoruba narod osjeća se marginalizirano od strane federalne vlade koja ne čini dovoljno da zaustavi zločine počinjene od strane Fulani stočara. Stoga traže samoodređenje i postanak Oduduwa Republike (Aniobi, 2021).Kulminacija se dogodila 2015. nakon niza otmica i napada na poljoprivredne zajednica Yoruba od strane Fulani stočara. Ugledni vođe Yoruba naroda izašli

su s hitnog samita održanog u Ibadanu te objavili secesionističku prijetnju da će Yoruba narod revidirati svoj status u nigerijskoj federaciji budući da im nigerijsko federalno uređenje ne može jamčiti sigurnost života i imovine (Adangor, 2017).

6. JUG NIGERIJE

6.1. Historijskogeografska pozadina separatizma u regiji Delta Niger

Regija Delta Niger, prikazana na sl.10., ima 32 milijuna stanovnika, što čini 22% ukupnog stanovništva Nigerije, s preko 40 etničkih skupina koje govore 120 međusobno nerazumljivih jezika i dijalekata. Dominantna etnička skupina su Ijaw, a značajne podskupine uključuju Itsekiri, Urhobo, Ibibio-Efik i Igbo. Regija delte Nigera predstavlja samu srž nigerijske proizvodnje nafte. Ova regija je od ključnog značaja za nigerijsko gospodarstva budući da se u njoj generira više od 90 posto prihoda od nafte i plina i 80 posto BDP-a Nigerije. Zahvaljujući rijeci Niger, regija ima i dobro poljoprivredno zemljište, velike šume, razvijeno ribarstvo i brojčano veliku radnu snagu (Obiam, 2022). Neodgovarajuće upravljanje tim resursima, korupcija, nesposobnost dovele su do nemira i sukoba u regiji pa se upravo tamo javio prvi secesionistički pokret u Nigeriji.

Sl. 10. Regija Niger -Delta

Izvor: Ebhuoma i dr., 2020.

Etničke manjine u regiji delte Nigera na jugu Nigerije pridružile su se većinskim etničkim skupinama u svrhu ostvarivanja secesionističkih ciljeva prije raspada prve republike Nigerije. Prvi takav ali i neuspješan pokušaj otpora zabilježen je 23. veljače. 1966., samo 40 dana nakon prvog vojnog udara 15. siječnja 1966. kada je Volunteer Force Delta Nigeria (NDVF) proglasio neovisnu Narodnu Republiku Delte Nigera. Revoluciju je potaknula želja za vlasništvom nad resursima od strane etničkih manjina u delti Nigera koje su se bojale da će biti marginalizirane u istraživanju i upravljanju golemim nalazištima ugljikovodika u regiji od strane vlade koju su tada činili pripadnici naroda Igbo. Taj strah naveo je pobunjenike da izdaju naredbu kojom se poništavaju svi postojeći naftni ugovori i upućuju zahtjevi naftnim tvrtkama koje djeluju u regiji da pregovaraju izravno s njima. Iako su revoluciju ugušile savezne trupe točno 12 dana nakon što je pokrenuta, ona je označila prvu organiziranu nasilnu kampanju etničkih manjina delte Nigera protiv iskorištavanja i zanemarivanja od strane nigerijske države (Adangor, 2017).

Tijekom vojnih vladavina u Nigeriji su zabranjeni svi oblici pobuna i separatističke težnje etničkih skupina. Stoga je povratak na demokratsku vlast 1999. godine probudio separatističke težnje pojedinih regija među kojima je Niger Delta.

6.2. Pokret *The movement for the emancipation of the Niger Delta*

Povratkom demokracije u regiji Niger – Delta javlja se nekoliko militantnih skupina pod različitim zapovjednicima koji žele kontrolu nad resursima regije. Izdvaja se skupina The Movement for the Emancipation of the Niger Delta (MEND) koja se javlja 2006. godine kao krovna organizacija militantata u regiji u pokušaju ujedinjavanja snaga za učinkovit angažman protiv nigerijske vlade. Politički ciljevi njihove borbe bili su kontrola resursa poput nafte i plina te samoodređenje. Kako bi skrenuli pozornost na svoje zahtjeve otimali su i držali strane radnika kao taoce. Ta taktika počinje donositi rezultate kada nigerijska vlada oslobađa nekolicinu njihovih vođa i smanjuje se proizvodnja nafte zbog njihovih prijetnji i napada (Ibaba, 2022). Suočena s osjetnim gubitkom prihoda od proizvodnje nafte ali i posljedicama terora i žrtava u regiji, nigerijska vlada uspostavlja primirje i pokreće program amnestije za sve borbe MEND-a. Provedba programa amnestije osnova je relativnog mira u regiji posljednjih godina (Okon, 2022).

Separatistička skupina Adaka Boro Avengers izdala je 2016.godine proglas da će proglasiti neovisnu Republiku Delta Niger ali je kasnije taj proglas otkazan zbog intervencije nekih čelnika iz regije te bivšeg predsjednika Nigerije Jonathana Goodlucka (Adangor, 2017).

U regiji Niger Delta u Nigeriji prisutna je marginalizacija regije od strane federalne vlade Nigerije što je dovelo do nerazvijenosti regije i uništavanja prirodnog okoliša zbog eksploatacije sirove nafte od strane multinacionalnih kompanija i naposljetku rezultiralo zahtjevima za odvajanje od Nigerije (Okpadah, 2019).

7. ZAKLJUČAK

Nigerija predstavlja složeni mozaik različitih etničkih, kulturoloških i vjerskih skupina od kojih svaka ima vlastito bogato povijesno nasljeđe. Ta raznolikost donosi mnoge izazove u upravljanju državom, njenim teritorijem i bogatstvima. Povijesni pregled britanske kolonizacije otkriva njihovo zanemarivanje i nezainteresiranost u prepoznavanju prirodnih granica među etničkim i kulturnim zajednicama što je jedan od uzroka sadašnjih tenzija koje se manifestiraju kroz želju za separatističke težnje. Jedan od ključnih elemenata tih težnji jest izražen regionalni identitet. Zanemarivanje prekolonijalnih regionalnih razlika uzrokovalo je snažniju potrebu etničkih skupina za osjećajem pripadnosti i identiteta. Taj snažan osjećaj često dovodi do toga da se pojedinci danas prvo vide kao pripadnici svog plemena, prije nego kao građani svoje države.

Regionalni identitet nije samo vezan uz jezične ili kulturne osobine, već je često usidren u geografske karakteristike koje direktno utječu na živote ljudi, poput njihove ekonomske situacije, klimatskih uvjeta i pristupa prirodnim resursima. Primjerice, regija Delta Niger postala je središnja točka borbe za pravičnu distribuciju prihoda od prirodnih resursa što je dodatno naglasilo njen regionalni identitet.

Međutim, težnje prema separatizmu često su i izraz želje za postizanjem boljeg života i pravičnijeg tretmana. U osnovi, mnogi od ovih pokreta teže ne samo autonomiji, već i priznavanju i poštovanju njihove jedinstvene kulturne i povijesne baštine. Žele obnoviti i očuvati svoj regionalni identitet koji je stoljećima bio potiskivan ili zanemaren.

Uzevši u obzir ove izazove, od nigerijske vlasti očekuje se prepoznavanje, prihvaćanje i poštovanje svoje raznolikosti. Rješavanje neravnomjerne raspodjele sredstava, poboljšanje upravljanja, smanjenje korupcije i poticanje dijaloga s separatističkim grupama ključno je za osiguranje stabilnosti i napretka zemlje. Bez toga, duboko ukorijenjene podjele mogu dovesti do daljnje destabilizacije i potencijalnog raspada države. Prepoznavanje i poštivanje regionalnih identiteta, zajedno s konstruktivnim dijalogom i inkluzivnim politikama mogli bi biti put prema stabilnoj i prosperitetnoj budućnosti Nigerije.

8. POPIS LITERATURE I IZVORA

8.1. Popis literature

Adangor Z., 2017: Separatist Agitations and the Search for Political Stability in Nigeria, *Donnish Journals*, 3(1), 1-17.

https://www.researchgate.net/publication/331684875_Separatist_Agitations_and_the_Search_for_Political_Stability_in_Nigeria (28.7.2023.)

Aniobi, S.C., 2021: Effect of Growing Insecurity on Agitation for Self-Determination in South-Western Nigeria, *Nigerian Journal of Social Development*, 10(1), 17-25.

https://www.researchgate.net/publication/361514214_EFFECT_OF_GROWING_INSECURITY_ON_AGITATION_FOR_SELF-DETERMINATION_IN_SOUTH-WESTERN_NIGERIA (5.8.2023.)

Bakare, M.O., 2015: Demography and Medical Education among Nigerian Final Year Medical Students-Implication for Regional and Human Resource Development, *J Health Edu Res Dev*, 3(3), 1-5.

https://www.researchgate.net/publication/290211693_Demography_and_Medical_Education_among_Nigerian_Final_Year_Medical_Students-Implication_for_Regional_and_Human_Resource_Development (28.7.2023.)

De Guzman, J.M., 2023: *A study on the impact of Boko Haram in Nigeria*, Thesis for Bachelor of Arts in International Development Studies, De La Salle University-Dasmarinas

https://www.researchgate.net/publication/367309192_A_STUDY_ON_THE_IMPACT_OF_BOKO_HARAM_IN_NIGERIA (3.8.2023.)

Ebhuoma, E., Simatele, M.D., Leonard, L., Ebhuoma, O.O., Donkor, F., Tantoh, H.B., 2020: Theorising Indigenous Farmers' Utilisation of Climate Services: Lessons from the Oil-Rich Niger Delta, *Sustainability*, 12(18), 1-18.

https://www.researchgate.net/publication/344161941_Theorising_Indigenous_Farmers%27_Utilisation_of_Climate_Services_Lessons_from_the_Oil-Rich_Niger_Delta (3.8.2023.)

Ejiogu, K., 2019: Community Policing and the Engagement of Pastoral Terrorism in West Africa, *Sage Open*, 9(4), 1-17.

https://www.researchgate.net/publication/337846769_Community_Policing_and_the_Engagement_of_Pastoral_Terrorism_in_West_Africa (29.7.2023.)

- Hemar, M., 2020: *Separatizam u Ujedinjenom Kraljevstvu*, Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno - matematički fakultet, Zagreb
<https://zir.nsk.hr/islandora/object/pmf%3A9312> (2.8.2023.)
- Ibaba, I.S., 2022: Terrorism in Liberation Struggles: Interrogating the Engagement Tactics of the Movement for the Emancipation of the Niger Delta, *Perspectives on Terrorism*, 4(3), 18-32.
https://www.researchgate.net/publication/365127524_Terrorism_in_Liberation_Struggles_Interrogating_the_Engagement_Tactics_of_the_Movement_for_the_Emancipation_of_the_Niger_Delta (7.8.2023.)
- Igbinovia, F.O., 2014: *An Overview of Renewable Energy Potentials in Nigeria: Prospects, Challenges and the Way Forward*, Department of Electrical Power Engineering, Faculty of Electrical Engineering, Czech Technical University in Prague.
https://www.researchgate.net/publication/319450558_AN_OVERVIEW_OF_RENEWABLE_ENERGY_POTENTIALS_IN_NIGERIA_PROSPECTS_CHALLENGES_AND_THE_WAY_FORWARD (4.8.2023.)
- Maiangwa, B., 2016: Revisiting the Nigeria-Biafra War: The Intangibles of Post-War Reconciliation, *International Journal on World Peace*, 33(4), 37-68.
https://www.researchgate.net/publication/311486532_Revisiting_the_Nigeria-Biafra_War_The_Intangibles_of_Post-War_Reconciliation#fullTextFileContent (3.8.2023.)
- Maldini P., 2014: Politički i administrativni aspekti regije: regionalizam, regionalizacija, regionalna politika, *Zbornik Sveučilišta u Dubrovniku*, (1), 125-153
<https://hrcak.srce.hr/136523> (1.8.2023.)
- Nwangwu C., 2022: Neo-Biafra Separatist Agitations, State Repression and Insecurity in South-East, Nigeria, *Society* (60), 40-53.
https://www.researchgate.net/publication/365415608_Neo-Biafra_Separatist_Agitations_State_Repression_and_Insecurity_in_South-East_Nigeria (3.8.2023.)
- Obiam, S.C., Amadi, O.S., 2022: The Nigerian State and Development in the Niger Delta Region, *World Journal of Advanced Research and Reviews*, 14(1) 125–133.
https://www.researchgate.net/publication/360032483_The_Nigerian_State_and_Development_in_the_Niger_Delta_Region (1.8.2023.)
- Okeke M.G.S., Okon, E.N., Williams D., 2021: State Bastardisation and Terrorism in Nigeria: A Discourse, *Research in Social Change*, 13(1), 37-46.
https://www.researchgate.net/publication/357787698_State_Bastardisation_And_Terrorism_In_Nigeria_A_Discourse (4.8.2023.)
- Okon E.N., 2022: Terrorism, Banditry and Separatism Is Nigeria at the Brink of Collapse? *Journal of Central and Eastern European African Studies* 17-35.
https://www.researchgate.net/publication/365670505_Terrorism_Banditry_and_Separatism_Is_Nigeria_at_the_Brink_of_Collapse (3.8.2023.)

Okpadah S., Afolabi T., 2019: Politics, Theatre and Echoes of Separatism in Nigeria, *Maska* (40), 103-115.

https://www.researchgate.net/publication/335990723_Politics_Theatre_and_Echoes_of_Separatism_in_Nigeria (1.8.2023.)

Sambo, U., Sule, B., Bello, M.A., Saidu, M., 2021: Colonialism and Emasculation of Political and Religious Institutions in Northern Nigeria, *Review of Politics and Public Policy in Emerging Economies*, 3(1), 1-12.

https://www.researchgate.net/publication/352850463_Colonialism_and_Emasculatation_of_Political_and_Religious_Institutions_in_Northern_Nigeria (5.8.2023.)

Sjahputra H, Tisso A., 2021: The Growing Threat of Boko Haram to Regional Security, *Journal of Government and Politics* 12(1), 76-103.

https://www.researchgate.net/publication/350282593_The_Growing_Threat_of_Boko_Haram_to_Regional_Security (4.8.2023.)

Vaughan, O., 2017: *Religion and the Making of Nigeria*, Duke University Press, Durham

<https://www.dukeupress.edu/religion-and-the-making-of-nigeria> (5.8.2023.)

8.2. Popis izvora

Hrvatska enciklopedija, n.d.: Biafra <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=7423> (2.8.2023.)

World History at KMLA, 2007: Map of Nigeria in 1900.

<https://www.zum.de/whkmla/region/westafrica/northernigeria.html> (5.8.2023.)

University of Illinois Urbana-Champaign, 2009: Country Profiles: Nigeria

<https://afrst.illinois.edu/country-profiles-nigeria> (10.8.2023.)

Beauchamp, Z., 2014: The crisis in Nigeria, in 11 maps and charts

<https://www.vox.com/2014/5/13/5710484/boko-haram-maps-charts-nigeria> (2.8.2023.)

Chinedum, A.D., 2017: The Oduduwa and Arewa Republic (s) – The Case of Biafra 2

<https://articles.connectnigeria.com/the-oduduwa-and-arewa-republic-s-the-case-of-biafra/> (2.8.2023.)

Heaspil, G., 2014: The Nigerian Civil War <https://www.slideserve.com/glenda/the-nigerian-civil-war> (2.8.2023.)

Stephens, M., 2019: LIST OF THE YORUBA STATES IN NIGERIA, MAP & SIZE

<https://www.naijahomebased.com/list-of-the-yoruba-states-in-nigeria-their-sizes/> (1.8.2023.)

